

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра внутрішньої та сімейної медицини

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПРОПЕДЕВТИКА ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

Рівень вищої освіти	Другий рівень
Спеціальність: освітня програма	221 Стоматологія: Стоматологія

Затверджено рішенням Ради з якості ННМІ

Голова Ради з якості ННМІ
Петрашенко Вікторія Олександрівна

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Бокова Світлана Іванівна
Дудченко Євгеній Сергійович

Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проєктної групи (РПГ) освітньої програми Стоматологія	Керівник РПГ (гарант програми) Звягін Сергій Миколайович
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра внутрішньої та сімейної медицини	Завідувач кафедри Пристапа Людмила Никодимівна

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Пропедевтика внутрішньої медицини
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра внутрішньої та сімейної медицини
Розробник(и)	Дудченко Євгеній Сергійович, Бокова Світлана Іванівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 2 кред. ЄКТС, 60 год. Для денної форми навчання 36 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. практичних занять), 24 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Стоматологія"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни є необхідність знань з: англійської мови, анатомії людини, фізіології, біологічної та біоорганічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, латинської мови та медичної термінології, медичної біології, медичної хімії, медичної та біологічної фізики, гістології, цитології, ембріології, інтегративного курсу з фундаментальних дисциплін
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студента основ клінічного мислення і набуття професійних компетентностей обстеження хворого та оцінки основних проявів захворювань внутрішніх органів із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Роль і місце пропедевтики медицини як клінічної дисципліни. Пропедевтика внутрішньої медицини як введення в клінічну практику. Історія становлення пропедевтики внутрішньої медицини в Україні та за її межами. Основні цілі та об'єкти вивчення пропедевтичної медицини. Основні методи обстеження хворих в клініці внутрішніх хвороб: фізикальні, інструментальні, лабораторні.
Тема 2 Проведення розпитування хворого. Загальний огляд хворого. Огляд окремих частин тіла: голови, шиї, тулуба кінцівок. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час огляду хворого. Методика розпитування хворого. Основні структурні частини анамнезу. Роль українських вчених-клініцистів у розвитку професійного мистецтва опитування хворого. Методика проведення загального огляду хворого. Діагностичне значення симптомів, отриманих при огляді.
Тема 3 Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Фізикальне обстеження. Основні симптоми та синдроми на підставі перкусії легень. Збір скарг, даних анамнезу захворювання та життя. Методика проведення огляду грудної клітки. Послідовність проведення пальпації грудної клітки, семіологічна оцінка результатів. Основні завдання та методика проведення порівняльної і топографічної перкусії легень. Методика проведення орієнтовної порівняльної аускультатії легень. Основні дихальні шуми, їх кількісні та якісні зміни, умови виникнення. Методика визначення бронхофонії та її діагностичне значення.
Тема 4 Інструментальні та лабораторні методи дослідження органів дихання. Лабораторне дослідження крові, харкотиння та плеврального вмісту в діагностиці захворювань дихальної системи. Техніка проведення плевральної пункції. Показання та методика проведення спірографії і пневмотахометрії. Пульсоксиметрія та дослідження газів артеріальної та венозної крові. Знайомство з методикою проведення та діагностичним значенням бронхоскопії та бронхографії. Рентгенологічне дослідження органів грудної клітки, його різновиди та діагностичне значення. Комп'ютерна томографія органів грудної клітки, основні показання до її проведення.
Тема 5 Пневмонія. Синдром бронхіальної обструкції. Хронічне обструктивне захворювання легень. Бронхіальна астма. Визначення та класифікація пневмоній, етіопатогенез, клінічні ознаки, діагностика. Визначення та основні механізми розвитку хронічного бронхіту та бронхіальної астми. Скарги та дані фізикального обстеження хворих на хронічний бронхіт і бронхіальну астму. Синдром бронхіальної обструкції, мукоциліарної недостатності та підвищеної повітряності легень. Основні методи інструментальної діагностики. Лабораторні ознаки бронхіальної астми. Визначення та основні клінічні прояви бронхоектатичної хвороби. Поняття про хронічне обструктивне захворювання легень.
Тема 6 Фізикальні методи обстеження хворих із патологією серцево–судинної системи. Діагностичне значення основних фізикальних методів обстеження системи кровообігу. Особливості збору скарг, анамнезу захворювання та життя. Проведення загального огляду кардіологічного хворого. Поняття про серцево-судинний ризик.

Тема 7 Дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.

Правила та послідовність дослідження пульсу на променевій артерії. Визначення основних властивостей пульсу, виявлення дефіциту, лабільності, парадоксальності, дикротичності пульсу. Правила вимірювання артеріального тиску на верхніх та нижніх кінцівках. Основні методи визначення артеріального тиску. Нормальні значення артеріального тиску у відповідності до критеріїв ВОЗ/МТГ. Функціональні тести в кардіології: показання, методика проведення та інтерпретація результатів.

Тема 8 Інструментальні методи обстеження серцево-судинної системи.

Фонокардіографія: діагностичне значення методу, методика реєстрації та принципи розшифрування. Полікардіографія. Ехокардіографія: діагностичне значення методу, методика і техніка ехокардіографічного дослідження, параметри. Допплерографія серця та судин. Флебографія, реовазографія: діагностичне значення методів. Роль коронароангіографії, комп'ютерної томографії, магніто-резонансної томографії в сучасній діагностиці серцево-судинної патології.

Тема 9 Основні симптоми та синдроми при артеріальних гіпертензіях.

Визначення ВОЗ/МТГ для артеріальної гіпертензії, есенціальної гіпертензії (гіпертонічної хвороби) та симптоматичної гіпертензії. Основні фактори ризику гіпертонічної хвороби та механізми її розвитку. Класифікація гіпертонічної хвороби за рівнем артеріального тиску та за ураженням органів-мішеней. Основні скарги та дані фізикального обстеження. ЕКГ-ознаки змін міокарда при гіпертонічній хворобі.

Тема 10 Розпит та фізикальне обстеження хворих із захворюваннями органів травлення. Огляд живота.

Збір скарг та даних анамнезу. Огляд, діагностичне значення симптомів. Поняття про топографічні зони та топографічні лінії на поверхні живота. Методика проведення поверхневої пальпації живота. Методи виявлення асцитів. Послідовність проведення глибокої ковзної методичної пальпації відділів кишківника за методом Образцова–Стражеска. Перкуторне визначення розмірів та меж печінки за методами Образцова та Курлова. Методика проведення глибокої ковзної пальпації печінки. Методика перкуторного визначення розмірів селезінки, основні причини її збільшення. Правила пальпації селезінки.

Тема 11 Лабораторні та інструментальні методи обстеження травної системи

Методика інтрагастральної рН-метрії, фракційного дослідження шлункового вмісту, аналіз отриманих даних. Методи діагностики *Helicobacter pylori*. Методика проведення багатомоментного дуоденального зондування, аналіз отриманих даних. Ознайомлення з показаннями та методикою проведення фіброгастродуоденоскопії та фіброколоноскопії. Сучасні методи вивчення секреторної та кислотопродукуючої активності шлунка. Методика проведення багатомоментного дуоденального зондування. Рентгенологічні методи обстеження шлунково–кишкового тракту.

Тема 12 Основні симптоми та синдроми при хронічному гастриті та виразковій хворобі шлунку і 12-ти палої кишки. Клініко-інструментальне та лабораторне дослідження хворих на хронічний гастрит, пептичну виразку шлунку та 12-палої кишки.

Визначення та сучасна класифікація гастриту і пептичної виразки шлунку та 12-палої кишки. Основні етіологічні чинники. Розповсюдженість хелікобактеріозу, умови пошкодження слизової оболонки шлунку та 12-палої кишки. Основні скарги хворих на хронічний гастрит та пептичну виразку. Особливості больового синдрому в залежності від локалізації патологічного вогнища та стану кислотопродукуючої функції шлунку. Прояви диспептичного синдрому при хронічному гастриті та пептичній виразці шлунку і 12-палої кишки. Можливості інструментального та лабораторного обстеження хворих. Основні ускладнення пептичної виразки шлунку та 12-палої кишки. Синдром шлункової кровотечі.

Тема 13 Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів сечовидільної системи. Інструментальне та лабораторне дослідження сечовидільної системи. Інтерпретація результатів.

Визначення та сучасна класифікація гломерулонефриту та пієлонефриту. Основні механізми розвитку гломерулонефриту та пієлонефриту. Скарги хворих при ураженні нирок та результати фізикального обстеження хворих на гломеруло– та пієлонефрит. набряковий синдром та синдром артеріальної гіпертензії при захворюваннях нирок. Сечовий, нефротичний синдроми при захворюваннях нирок. Поняття про хронічну хворобу нирок. Лабораторне дослідження сечі, аналіз та інтерпретація результатів загальноклінічного аналізу сечі, дослідження сечі за Нечипоренком, Амбурже, Адис–Каковським, Зимницьким. Результати біохімічного дослідження крові при патології нирок. Можливості інструментальної діагностики патології нирок.

Тема 14 Загальноклінічний аналіз крові.

Аналіз та інтерпретація загальноклінічного дослідження крові.

Тема 15 Основні симптоми та синдроми при анеміях.

Визначення та сучасна класифікація анемій. Основні лабораторні критерії анемії. Залізодефіцитна анемія: механізм розвитку, основні клінічні прояви сидеропенічного та загальногіпоксичного синдромів, лабораторні критерії. В12-фолієводефіцитна анемія: причини та патогенез, клінічні ознаки, основні лабораторні ознаки. Вроджені та набуті гемолітичні анемії: клінічні прояви, основні лабораторні критерії. Аналіз та інтерпретація загальноклінічного дослідження крові.

Тема 16 Основні синдроми при лейкозах.

Поняття про лейкоз. Основні синдроми лейкозів: лейкемічний, анемічний, геморагічний, лімфаденопатичний. Інтерпретація результатів гемограми і мієлограми при лейкозах.

Тема 17 Принципи побудови діагнозу.

Медична історія хвороби: основні її розділи та правила складання. Узагальнення знань з методики розпитування та огляду хворого, його діагностичне значення, системність проведення з урахуванням індивідуальних, інтелектуальних та психологічних особливостей хворого.

Тема 18 Диференційований залік

Підсумковий контроль теоретичної підготовки з дисципліни, знань студентів з виявлення основних симптомів та синдромів при аналізі результатів інструментальних та лабораторних методів обстеження пацієнтів. Контроль засвоєння практичних навичок з методів обстеження хворого.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Аналізувати дані клінічного обстеження.
РН2	Вміти інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень.
РН3	Визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
РН4	Вміти вести медичну документацію.
РН5	Вміти опитувати хворого і збирати дані анамнезу з дотриманням вимог етики, біоетики та деонтології.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 221 Стоматологія:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).
ПР4	Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).
ПР19	Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:
Для спеціальності 221 Стоматологія:

ПК1	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
-----	---

ПК2	ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ПК3	ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ПК4	ЗК 11. Здатність працювати в команді.
ПК5	ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
ПК6	ФК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
ПК7	ФК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
ПК8	ФК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
ПК9	ФК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
ПК10	ФК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
ПК11	ФК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

8. Види навчальних занять

Тема 1. Роль і місце пропедевтики медицини як клінічної дисципліни.
Пр1 "Роль і місце пропедевтики медицини як клінічної дисципліни." (денна) Пропедевтика внутрішньої медицини як введення в клінічну практику. Історія становлення пропедевтики внутрішньої медицини в Україні та за її межами. Основні цілі та об'єкти вивчення пропедевтичної медицини. Основні методи обстеження хворих в клініці внутрішніх хвороб: фізикальні, інструментальні, лабораторні. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті (опитування, мультимедійна презентація).
Тема 2. Проведення розпитування хворого. Загальний огляд хворого. Огляд окремих частин тіла: голови, шиї, тулуба кінцівок. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час огляду хворого.

Пр2 "Проведення розпитування хворого. Загальний огляд хворого. Огляд окремих частин тіла: голови, шиї, тулуба кінцівок. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час огляду хворого." (денна)

Методика розпитування хворого, системність проведення з урахуванням індивідуальних, інтелектуальних та психологічних особливостей хворого. Основні структурні частини анамнезу. Методика проведення загального огляду хворого. Визначення загального стану хворого (різновиди загальних станів хворого та їх критерії), оцінка стану його свідомості (типи порушень свідомості), постави, ходи (різновиди постави та ходи при різних патологіях), положення у ліжку (активне, пасивне, вимушене, їх види). Тілобудова та основні критерії нормальних конституціональних типів. Визначення і оцінка індексу маси тіла. Шкіра, її властивості та патологічні зміни; оцінка стану волос та нігтів. Підшкірна клітковина (вгодованість, розподіл, типи ожиріння), стан м'язів та опорно-рухового апарату. Послідовність пальпації лімфатичних вузлів. Діагностичне значення симптомів, отриманих під час загального огляду хворого. Методика проведення та послідовність огляду голови і шиї, кінцівок та тулуба, живота та грудної клітки. Діагностичне значення симптомів. Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті та за можливістю, роботу біля ліжка хворого, у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом), з використанням наступних методів навчання: опитування, відпрацювання практичних навичок (в т.ч. в симуляційному центрі з використанням муляжів), рольова гра, тестування.

Тема 3. Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Фізикальне обстеження. Основні симптоми та синдроми на підставі перкусії легень.

Пр3 "Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Огляд, перкусія, пальпація грудної клітки. Основні симптоми та синдроми на підставі перкусії легень." (денна)

Суб'єктивні симптоми і їх семіологічна оцінка. Анамнез захворювання та життя. Методика проведення статичного та динамічного огляду грудної клітки. Визначення топографічних ділянок та фізіологічних утворень на грудній клітці та їх діагностичне значення. Фізіологічні та патологічні форми грудної клітки, їх критерії. Патологічні форми дихання, їх характеристика та причини виникнення. Послідовність проведення пальпації грудної клітки, семіологічна оцінка результатів. Різновиди та умови виникнення перкуторних тонів. Основні топографічні ділянки та орієнтири на поверхні грудної клітки. Основні завдання та методика проведення порівняльної і топографічної перкусії легень. Причини виникнення тупого, тимпанічного, притуплено-тимпанічного, коробкового перкуторних тонів над легеньми. Результати порівняльної та топографічної перкусії легень при синдромах ущільнення легеневої тканини, накопичення рідини та повітря у плевральній порожнині, збільшення повітряності легеневої тканини, утворення порожнини в легнях. Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті з використанням наступних методів: перегляд відео з подальшим обговоренням, відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі, опитування, тестування. За можливістю робота з хворим у профільному відділенні закладу охорони здоров'я (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 4. Інструментальні та лабораторні методи дослідження органів дихання.

Пр4 "Інструментальні та лабораторні методи дослідження органів дихання." (денна)

Роль аналізів крові в діагностиці захворювань дихальної системи. Лабораторне дослідження харкотиння. Плевральна пункція (техніка проведення та лабораторне дослідження пунктату). Показання та методика проведення спірографії і пневмотахометрії, основні показники в нормі, зміни при обструктивному та рестриктивному варіантах порушень дихання. Пульсоксиметрія та дослідження газів артеріальної та венозної крові. Знайомство з методикою проведення та діагностичним значенням бронхоскопії та бронхографії. Рентгенологічне дослідження органів грудної клітки, його різновиди та діагностичне значення. Комп'ютерна томографія органів грудної клітки, основні показання до її проведення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). Трамбування отриманих даних спірографії, пікфлоуметрії, пульсоксиметрії комп'ютерної томографії, рентгенологічного, ультразвукового обстеження органів грудної клітини. обстеження органів грудної клітки.

Тема 5. Пневмонія. Синдром бронхіальної обструкції. Хронічне обструктивне захворювання легень. Бронхіальна астма.

Пр5 "Синдром бронхіальної обструкції. Хронічне обструктивне захворювання легень. Бронхіальна астма." (денна)

Визначення та класифікація пневмоній, етіологія, патогенез, клінічні ознаки, лабораторні та інструментальні методи діагностики. Синдром ущільнення легеневої тканини. Визначення та основні механізми розвитку хронічного бронхіту та бронхіальної астми. Основні скарги та дані фізикального обстеження хворих на хронічний бронхіт і бронхіальну астму. Синдром бронхіальної обструкції, мукоциліарної недостатності та підвищеної повітряності легень. Основні методи інструментальної діагностики. Лабораторні ознаки бронхіальної астми за даними загального аналізу крові та дослідження харкотиння. Визначення та основні клінічні прояви бронхоектатичної хвороби. Поняття про хронічне обструктивне захворювання легень. Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті з використанням наступних методів навчання: опитування, групові кейси, трамбування результатів лабораторних та інструментальних методів обстеження. За можливістю робота з хворим у профільному відділенні закладу охорони здоров'я (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 6. Фізикальні методи обстеження хворих із патологією серцево-судинної системи.

Пр6 "Фізикальні методи обстеження хворих із патологією серцево–судинної системи." (денна)

Діагностичне значення основних фізикальних методів обстеження системи кровообігу (розпитування, огляду, пальпації, перкусії, аускультації). Послідовність з'ясування та деталізації скарг. Особливості збирання анамнезу захворювання та життя. Проведення загального огляду. Поняття про серцево-судинний ризик. Послідовність проведення огляду ділянки серця, визначення меж відносної та абсолютної меж серця. Методика і техніка аускультації серця. Механізм формування серцевих тонів. Причини посилення та послаблення тонів. Акцент тону. Зміни тонів за тембром. Поняття про розщеплення та роздвоєння серцевих тонів, причини їх виникнення та часові характеристики. Додаткові тони. Методичні особливості аускультації серця - безпосередньо вухом, стетоскопом, фонендоскопом: у положенні хворого стоячи, лежачи, у стані спокою і після фізичного навантаження. Причини виникнення та класифікація серцевих шумів (внутрішньосерцеві та позасерцеві, органічні та функціональні, систолічні та діастолічні, шуми вигнання, наповнення, регургітації). Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті з використанням наступних методів: перегляд відео з подальшим обговоренням, відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі, опитування, тестування. За можливістю робота з хворим у профільному відділенні закладу охорони здоров'я (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 7. Дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.

Пр7 "Дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску." (денна)

Судини, доступні для визначення пульсу (артеріального, венозного). Правила та послідовність дослідження пульсу на променевій артерії. Визначення основних властивостей пульсу (синхронності, ритмічності, частоти, напруження, наповнення, висоти, швидкості, рівномірності), виявлення дефіциту, лабільності, парадоксальності, дикротичності пульсу. Визначення венозного тиску. Правила вимірювання артеріального тиску на верхніх та нижніх кінцівках. Основні методи визначення артеріального тиску. Поняття про тони Короткова. Основні параметри, що визначають показники систолічного та діастолічного артеріального тиску. Поняття про пульсовий та середньодинамічний артеріальний тиск. Плечо-гомільковий індекс. Нормальні значення артеріального тиску у відповідності до критеріїв ВООЗ/МТГ. Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті з використанням наступних методів: перегляд відео з подальшим обговоренням, відпрацювання практичних навичок з використанням муляжів, опитування, тестування. За можливістю робота з хворим у профільному відділенні закладу охорони здоров'я (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 8. Інструментальні методи обстеження серцево-судинної системи.

Пр8 "Інструментальні методи обстеження серцево-судинної системи." (денна)

Клініко-діагностичне значення методу електрокардіографії. Біофізичні і фізіологічні основи ЕКГ. Методика і техніка реєстрації ЕКГ: стандартні відведення, грудні відведення. Основні елементи ЕКГ. Фонокардіографія: діагностичне значення методу, методика реєстрації та принципи розшифрування ФКГ. Полікардіографія. Ехокардіографія: діагностичне значення методу, методика і техніка ехокардіографічного дослідження. Найважливіші ехокардіографічні параметри – об'єми порожнин серця, фракція викиду, товщина міжшлуночкової перетинки та задньої стінки лівого шлуночка. Доплерографія серця та судин. Флебографія, реовазографія: діагностичне значення методів. Методика і техніка дослідження. Роль коронароангіографії, комп'ютерної томографії, магніто-резонансної томографії в сучасній діагностиці серцево-судинної патології. Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті з використанням наступних методів: застосування віртуальної симуляції (перегляд відео з методиками інструментального обстеження (ехокардіографія, доплерографія, реовазографія, коронарографія), з подальшим обговоренням, тестування.

Тема 9. Основні симптоми та синдроми при артеріальних гіпертензіях.

Пр9 "Основні симптоми та синдроми при артеріальних гіпертензіях." (денна)

Визначення ВОЗ/МТГ для артеріальної гіпертензії, есенціальної гіпертензії (гіпертонічної хвороби) та симптоматичної гіпертензії. Основні фактори ризику гіпертонічної хвороби та механізми її розвитку. Класифікація гіпертонічної хвороби за рівнем артеріального тиску та за ураженням органів–мішеней. Основні скарги хворого на гіпертонічну хворобу, дані огляду, пальпації прекардіальної ділянки, перкусії меж серцевої тупості та аускультатії серця. ЕКГ–ознаки змін міокарда при гіпертонічній хворобі. Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті з використанням наступних методів: опитування, тестування, відпрацювання практичних навичок, інтерпретація інструментальних методів обстеження. За можливістю робота з хворим у профільному відділенні закладу охорони здоров'я (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 10. Розпит та фізикальне обстеження хворих із захворюваннями органів травлення. Огляд живота.

Пр10 "Розпитування та фізикальне обстеження хворих із захворюваннями органів травлення." (денна)

Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого із патологією шлунково–кишкового тракту. Особливості збирання анамнезу. Зміни зовнішнього вигляду хворого при різних патології шлунково–кишкового тракту. Послідовність огляду живота (форма, розміри, симетричність, стан шкіри та пупка, вгодованість, стан підшкірних судин, характер оволосіння). Поняття про топографічні зони та топографічні лінії на поверхні живота. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео, презентації). За можливістю робота біля ліжка хворого у профільному відділенні лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 11. Лабораторні та інструментальні методи обстеження травної системи

Пр11 "Лабораторні та інструментальні методи обстеження травної системи" (денна)

Методика інтрагастральної рН-метрії, фракційного дослідження шлункового вмісту, аналіз отриманих даних. Методи діагностики *Helicobacter pylori*. Методика проведення багатомоментного дуоденального зондування, аналіз отриманих даних. Ознайомлення з показаннями та методикою проведення фіброгастродуоденоскопії та фіброколоноскопії. Сучасні методи вивчення секреторної та кислотопродукуючої активності шлунка. Методика проведення багатомоментного дуоденального зондування. Рентгенологічні методи обстеження шлунково–кишкового тракту. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд відео з методиками інструментального дослідження (фіброгастродуоденоскопія та фіброколоноскопія), з подальшим обговоренням, інтерпретація результатів додаткових методів обстеження.

Тема 12. Основні симптоми та синдроми при хронічному гастриті та виразковій хворобі шлунку і 12-ти палої кишки. Клініко-інструментальне та лабораторне дослідження хворих на хронічний гастрит, пептичну виразку шлунку та 12-палої кишки.

Пр12 "Основні симптоми та синдроми при хронічному гастриті та виразковій хворобі шлунку і 12-ти палої кишки. Клініко-інструментальне та лабораторне дослідження хворих на хронічний гастрит, пептичну виразку шлунку та 12-палої кишки." (денна)

Визначення та сучасна класифікація гастриту і пептичної виразки шлунка та 12-палої кишки. Основні етіологічні чинники. Розповсюдженість хелікобактеріозу, умови пошкодження слизової оболонки шлунка та 12-палої кишки. Основні скарги хворих на хронічний гастрит та пептичну виразку. Особливості больового синдрому в залежності від локалізації патологічного вогнища та стану кислотопродукуючої функції шлунка. Прояви диспептичного синдрому при хронічному гастриті та пептичній виразці шлунка і 12-палої кишки. Можливості інструментального та лабораторного обстеження хворих. Основні ускладнення пептичної виразки шлунка та 12-палої кишки. Синдром шлункової кровотечі. Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті з використанням наступних методів: перегляд відео з подальшим обговоренням, відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі, опитування, рольова гра, інтерпретація результатів додаткових методів обстеження. За можливістю робота з хворим у профільному відділенні закладу охорони здоров'я (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 13. Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів сечовидільної системи. Інструментальне та лабораторне дослідження сечовидільної системи. Інтерпретація результатів.

Пр13 "Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів сечовидільної системи. Інструментальне та лабораторне дослідження сечовидільної системи. Інтерпретація результатів." (денна)

Визначення та сучасна класифікація гломерулонефриту та пієлонефриту. Основні механізми розвитку гломерулонефриту та пієлонефриту. Скарги хворих при ураженні нирок та результати фізикального обстеження хворих на гломеруло- та пієлонефрит. Набряковий синдром та синдром артеріальної гіпертензії при захворюваннях нирок. Сечовий, нефротичний синдроми при захворюваннях нирок. Поняття про хронічну хворобу нирок. Лабораторне дослідження сечі, аналіз та інтерпретація результатів загальноклінічного аналізу сечі, дослідження сечі за Нечипоренком, Амбюрге, Адис–Каковським, Зимницьким. Результати біохімічного дослідження крові при патології нирок. Можливості інструментальної діагностики патології нирок. Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті з використанням наступних методів: перегляд відео з подальшим обговоренням, відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі, опитування, рольова гра, інтерпретація результатів додаткових методів обстеження. За можливістю робота з хворим у профільному відділенні закладу охорони здоров'я (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 14. Загальноклінічний аналіз крові.

Пр14 "Загальноклінічний аналіз крові." (денна)

Аналіз та інтерпретація загальноклінічного дослідження крові. Вивчення даної теми передбачає використання наступних методів навчання: опитування, тестування, відпрацювання практичних навичок, інтерпретація інструментальних методів обстеження. За можливістю робота з хворим у профільному відділенні закладу охорони здоров'я (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 15. Основні симптоми та синдроми при анеміях.

Пр15 "Основні симптоми та синдроми при анеміях." (денна)

Визначення та сучасна класифікація анемій. Основні лабораторні критерії анемії. Механізм розвитку нестачі заліза в організмі та виникнення залізодефіцитної анемії. Основні клінічні прояви сидеропенічного та загальногіпоксичного синдромів при залізодефіцитній анемії. Лабораторні критерії залізодефіцитної анемії. Причини та патогенез В12–фолієводефіцитної анемії, основні синдроми, лабораторні ознаки. Вроджені та набуті гемолітичні анемії: прояви загальноанемічного, жовтяничного синдромів, спленомегалії та гемосидерозу внутрішніх органів. Основні лабораторні критерії та особливості порушення обміну білірубіну. Вивчення даної теми передбачає використання наступних методів: опитування, тестування, відпрацювання практичних навичок, інтерпретація додаткових методів обстеження. За можливістю робота з хворим у профільному відділенні закладу охорони здоров'я (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 16. Основні синдроми при лейкозах.

Пр16 "Основні синдроми при лейкозах." (денна)

Поняття про лейкоз. Основні синдроми лейкозів: лейкемічний, анемічний, геморагічний, лімфоаденопатичний. Інтерпретація результатів гемограми і мієлограми при лейкозах. Вивчення даної теми передбачає використання наступних методів: опитування, тестування, кейс, інтерпретація додаткових методів обстеження. За можливістю робота з хворим у профільному відділенні закладу охорони здоров'я (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 17. Принципи побудови діагнозу.

Пр17 "Принципи побудови діагнозу." (денна)

Медична історія хвороби: основні її розділи та правила складання. Узагальнення знань з методики розпитування та огляду хворого, його діагностичне значення, системність проведення з урахуванням індивідуальних, інтелектуальних та психологічних особливостей хворого. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, перегляд презентації, вирішення ситуаційних завдань.

Тема 18. Диференційований залік

Пр18 "Диференційований залік" (денна)

Підсумковий контроль теоретичної підготовки з дисципліни, знань студентів з виявлення основних симптомів та синдромів при аналізі результатів інструментальних та лабораторних методів обстеження пацієнтів. Контроль засвоєння практичних навичок з методів обстеження хворого.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Самостійне навчання
МН5	Електронне навчання
МН6	Навчання на основі досліджень (RBL)

Застосування сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL) сприяє розвитку фахових здібностей.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Виконання групового практичного завдання
НД3	Розбір клінічних кейсів з інтерпретацією додаткових методів обстеження.
НД4	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами

НД5	Електронне навчання у системах (Google Meet, Mix learning, Lectur.ED, Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Youtube-канал)
НД6	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні
НД7	Індивідуальний дослідницький проєкт
НД8	Підготовка до диференційованого заліку

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$164 \leq RD < 169$
В загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$140 \leq RD < 163$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$127 \leq RD < 139$
Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 126$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$70 \leq RD < 119$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 69$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Визначення рівня набутого досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей та причин невідповідності. Корекція процесу навчання.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Визначення досягнень навчальної діяльності.
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	Контроль за дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Корекція процесу навчання.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів в роботі з пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів із подальшим визначення рівня практичної підготовки.

МФО3 Розв'язування клінічних кейсів	Формування клінічного мислення і самостійності в практичній роботі.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення та обґрунтування прийнятих рішень. Визначення рівня теоретичної підготовки.
МФО4 Самостійне виконання студентами ситуаційних завдань на практичних заняттях.	Формування клінічного мислення, самостійності і відповідальності в практичній роботі.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення та обґрунтування прийнятих рішень. Визначення рівня теоретичної підготовки.
МФО5 Обговорення результатів виконання студентами ситуаційних завдань на практичних заняттях.	Формування клінічного мислення, самостійності і відповідальності в практичній роботі.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення та обґрунтування прийнятих рішень. Визначення рівня теоретичної підготовки.
МФО6 Консультування викладача під час підготування індивідуального дослідницького проєкту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт).	Науково-дослідницька робота сприяє розвитку у здобувача фахових здібностей, аналітичного та критичного мислення, формуванню наукового світогляду, наполегливості, працездатності, ініціативності тощо.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Усні коментарі викладача.

МФО7 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Перевірка рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Формування відповідної оцінки на підставі визначеного рівня теоретичної підготовки
---	--	---	---

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, оцінювання ситуаційних завдань і клінічних кейсів, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, тестування. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали)	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті. Студент може отримати максимально 120 балів, мінімально - 72 бали. Додаткові заохочувальні бали за підготування науково-дослідницького проекту (від 5 до 10), залежно від виду проекту
МСО2 Підсумковий контроль: диференційований залік	Складання практично-орієнтованого диференційованого заліку. Відповіді на теоретичні запитання, відповідь на питання практичної підготовки, демонстрація виконання практичних навичок.	На останньому занятті	Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач 80 балів, мінімальна кількість балів - 48 балів.

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення	200 балів	
МСО1. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	120	

	Усне опитування, оцінювання ситуаційних завдань і клінічних кейсів, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, тестування.	120	Ні
МСО2. Підсумковий контроль: диференційований залік		80	
	відповідь на теоретичні питання	50	Ні
	відповідь на питання практичної підготовки	20	Ні
	демонстрація практичних навичок	10	Ні

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 120. Диференційований залік проводиться відповідно до розкладу наприкінці семестру. За диференційований залік студент може максимально отримати - 80 балів. Форма проведення підсумкового контролю включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання з подальшим переводом в бали, при цьому, оцінці «5» відповідає 80 балів, «4» - 64 бали, «3» - 48 балів, «2» - 0 балів. Диференційований залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проєкту (захист студентської наукової роботи -10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). У разі введення обмежень заняття проводяться дистанційно із застосуванням навчальних платформ СумДУ Mix learning, Lectur.ED і платформ Google Meet, Zoom. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення. Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, спірограм, електрокардіограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН2	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани ноутбуки)
ЗН5	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання)
ЗН6	Фантоми, муляжі, обладнання симуляційного центру
ЗН7	Медичне обладнання (ростомір, ваги, тонометр, фонендоскоп, електрокардіограф та ін.)
ЗН8	Навчальні відео
ЗН9	Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо)
ЗН10	КНП СМР «ДКЛ Святої Зінаїди», КНП СОР «СОКЛ», КНП СОР "Сумський обласний клінічний госпіталь ветеранів війни"

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Скибчик, В. А. Клінічна електрокардіографія [Текст] / В. А. Скибчик, Я. В. Скибчик. — Львів : Марченко Т.В., 2025. — 568 с.
2	Крічфалушій, О. П. Основи електрокардіографії [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. / О. П. Крічфалушій, Ю. М. Савка. — Ужгород, 2025. — 114 с.
3	Harrison's Principles of Internal Medicine [Електронний ресурс]. Vol.1. — 21st ed. — New York : McGraw Hill, 2022. — 3855 p.
Допоміжна література	
1	Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими [Текст] : підручник / А. В. Єпішин, С. М. Анрейн, Б. Г. Бугай та ін. ; ред. А.В. Єпішин. — 2-ге вид., без змін. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2020. — 768 с.
2	Методичні вказівки для самостійної роботи на тему «Основи електрокардіограми» з дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» / укладачки: С. І. Бокова, В. І. Гула. – Суми : Сумський державний університет, 2025. – 61 с.
4	Propedeutics of internal medicine [Текст] : textbook. P.1 : Diagnostics / О. М. Kovalyova, Т. V. Ashcheulova. — 5-th ed. — Vinnytsya : Nova Knyha, 2020. — 424 p.
6	Практикум із дисциплін "Догляд за хворими" і "Сестринська практика" [Електронний ресурс]: для студ. спец. 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» денної форми навчання / С.І. Бокова. – Ел. видання каф. Сімейної медицини –. Суми: СумДУ, 2021. – 47 с. Режим доступу: https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.8204199
7	Sereda V.G., Salmistu S.S., Merisalu E.P., Demikhov O.I., Yezhova O.O., Bokova S.I., Demikhova N.V. Cardiovascular risk in patients with chronic obstructive pulmonary disease: management and life quality. Azerbaijan Medical Journal. 2024. 2024 (1). С. 103-110 DOI: 10.34921/amj.2024.1.016.
8	Методичні вказівки до самостійної роботи студентів 3-го курсу з основ ведення історії хвороби. Навчальна дисципліна: "Пропедевтика внутрішньої медицини" [Електронний ресурс] / Ю. О. Атаман, А. В. Жаркова. — Електронне видання каф. Сімейної медицини з курсом дерматовенер. — Суми : СумДУ, 2017. — 85 с.
9	Зв'язок ліпідного обміну І рівня альбумінурії з одонуклеотидним поліморфізмом -204A>C[RS 3808607] гена СУР7А1 у хворих на цукровий діабет типу 2 та артеріальну гіпертензію [Текст] / Н. В. Деміхова, О. М. Чернацька, Т. С. Мазур, С.І. Бокова та ін. // Лікарська справа. Врачебное дело: Науково-практичний журнал; Внесений ВАК до Переліку наукових видань України у галузі "Медичні науки", "Біологічні науки", "Фармацевтичні науки"; Мова видання: укр, рос, англ / Засн.: МОЗ — 2018. — № 7-8. — С. 37-43
Інформаційні ресурси в Інтернеті	

1	https://mix.sumdu.edu.ua/info/nmk/701c6bc9-f000-4c59-8ce8-f6b3ff773e79
2	https://lib.sumdu.edu.ua/
3	https://www.youtube.com/@geekymedics
4	https://www.youtube.com/live/S70jlTMLugU?si=bVcfVLqTlQY-Eu2u

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекцій	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Роль і місце пропедевтики медицини як клінічної дисципліни.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
2	Проведення розпитування хворого. Загальний огляд хворого. Огляд окремих частин тіла: голови, шиї, тулуба кінцівок. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час огляду хворого.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
3	Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Фізикальне обстеження. Основні симптоми та синдроми на підставі перкусії легень.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
4	Інструментальні та лабораторні методи дослідження органів дихання.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
5	Пневмонія. Синдром бронхіальної обструкції. Хронічне обструктивне захворювання легень. Бронхіальна астма.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
6	Фізикальні методи обстеження хворих із патологією серцево-судинної системи.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
7	Дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
8	Інструментальні методи обстеження серцево-судинної системи.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
9	Основні симптоми та синдроми при артеріальних гіпертензіях.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
10	Розпит та фізикальне обстеження хворих із захворюваннями органів травлення. Огляд живота.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
11	Лабораторні та інструментальні методи обстеження травної системи	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
12	Основні симптоми та синдроми при хронічному гастриті та виразковій хворобі шлунку і 12-ти палої кишки. Клініко-інструментальне та лабораторне дослідження хворих на хронічний гастрит, пептичну виразку шлунку та 12-палої кишки.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
13	Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів сечовидільної системи. Інструментальне та лабораторне дослідження сечовидільної системи. Інтерпретація результатів.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
14	Загальноклінічний аналіз крові.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
15	Основні симптоми та синдроми при анеміях.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
16	Основні синдроми при лейкозах.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
17	Принципи побудови діагнозу.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
18	Диференційований залік	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	9	0	0	0	0	9	0	0	0	0	9
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>60</i>	<i>36</i>	<i>0</i>	<i>36</i>	<i>0</i>	<i>24</i>	<i>0</i>	<i>9</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>9</i>

	РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Пропедевтика внутрішньої медицини» Ступінь вищої освіти Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл Спеціальність та освітня програма 221 Стоматологія: Стоматологія Форма здобуття освіти денна Мова викладання українська
Викладач(і)	Дудченко Євгеній Сергійович, Бокова Світлана Іванівна
Контактна інформація викладача	s.bokova@med.sumdu.edu.ua es.dudchenko@med.sumdu.edu.ua
Час та місце проведення консультацій	Субота з 9.00 до 12.00 КНП СМР «Сумська обласна клінічна лікарня»
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	https://mix.sumdu.edu.ua/info/nmk/701c6bc9-f000-4c59-8ce8-f6b3ff773e79
Посилання на робочу програму в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/course/f479f06bd09f0b1b57bef70b1a75dc4b6049400
Засоби зворотного зв'язку	s.bokova@med.sumdu.edu.ua, es.dudchenko@med.sumdu.edu.ua, Viber, Telegram, WhatsApp

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Усі роботи, визначені робочою програмою, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час всіх видів контрольних заходів списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації, списування. Усі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання зі зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту

Політика використання інструментів штучного інтелекту оголошується викладачем на початку курсу. Використовувати інструменти штучного інтелекту для підготовки робіт, визначених робочою

програмою навчальної дисципліни, дозволено для пошуку інформаційних ресурсів. Факт використання інструментів штучного інтелекту обов'язково зазначається у завданні.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні матеріалів із джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених робочою програмою навчальної дисципліни, здобувачі освіти обов'язково мають дотримуватися умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (наприклад, хвороба, участь у програмах академічної мобільності) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Якщо здобувач під час семестрового контролю отримав оцінку «незадовільно» з кількістю балів 70-119 включно, він має право на дворазове перескладання підсумкової оцінки з навчальної дисципліни: перше перескладання викладачу, друге перескладання комісії, яка створюється директором інституту. У випадку, якщо здобувач під час семестрового контролю отримав оцінку «незадовільно» з кількістю балів до 69 включно, то він має право на одноразове перескладання підсумкової оцінки з навчальної дисципліни – комісії, яка створюється директором інституту.

Якщо за результатами всіх контрольних заходів отримана сума балів відповідає позитивній оцінці (обов'язковою є умова виконання усіх вимог, визначених РП НД та регламентом), вона є підсумковою, перескладання позитивної оцінки з метою підвищення не здійснюється.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету, з урахуванням установлених строків, форм контролю та процедур повторного складання контрольних заходів.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарження та розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету.

Критерії оцінювання

Перший семестр вивчення

МСО1. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки, 120 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$170 \leq RD \leq 200$ 102-120 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$140 \leq RD < 169$ 84-101 балів
3 (задовільно) <i>Непогано, але зі значною кількістю недоліків</i>	$120 \leq RD < 139$ 72-83 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 119$ 0-71 балів
МСО2. Підсумковий контроль: диференційований залік, 80 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$170 \leq RD \leq 200$ 68-80 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$140 \leq RD < 169$ 56-67 балів

3 (задовільно) <i>Непогано, але зі значною кількістю недоліків</i>	$120 \leq RD < 139$ 48-55 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 119$ 0-47 балів